

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Національного агентства
з питань запобігання корупції

_____ 2023 року № _____

**АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА
Національного агентства
з питань запобігання корупції
на 2023 – 2025 роки**

(ПРОГРАМА ДОБРОЧЕСНОСТІ)

Національне агентство з питань запобігання корупції

Підписувач Норець Роман Юрійович
Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000054DE2D00699CA200
Дата підписання 08.08.2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
I. ЗАСАДИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПОЛІТИКИ ДОБРОЧЕСНОСТІ У НАЦІОНАЛЬНОМУ АГЕНТСТВІ	5
1.1. Зобов'язання та стратегія	7
1.2. Обов'язки та керівні засади етичного прийняття рішень (відповідальне лідерство)	8
1.3. Політики доброчесності (антикорупційні політики)	13
1.3.1. Політика повної відмови від корупційних практик.....	13
1.3.2. Політика та процедури ділової гостинності.....	17
1.3.3. Політика обов'язкового декларування конфлікту інтересів.....	19
1.3.4. Політика інформування про факти порушення антикорупційних вимог..	22
1.3.5. Політика формування культури викривання.....	24
1.3.6. Надання працівникам роз'яснень та консультацій Уповноваженим підрозділом	25
1.3.7. Проведення дисциплінарних проваджень (службових розслідувань).....	25
1.3.8. Добір персоналу.....	26
1.3.9. Аналіз контрагентів («Know your counterparty» – знай свого контрагента).....	27
1.3.10. Виконання антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації.....	28
1.3.11. Клієнтський вимір.....	29
1.3.12. Використання майна і ресурсів Національного агентства.....	29
II. ОЦІНЮВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА	29
2.1. Загальні положення	29
2.2. Управління корупційними ризиками	33
2.2.1. Організаційно-підготовчі заходи щодо оцінки корупційних ризиків.....	33
2.2.2. Ідентифікація корупційних ризиків, їх аналіз та визначення рівнів..	33
III. НАВЧАННЯ, ЗАХОДИ З ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ПРОГРАМ АНТИКОРУПЦІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ	36
IV. МОНІТОРИНГ, ПЕРЕГЛЯД ТА ОЦІНКА ВИКОНАННЯ ЦІЄЇ ПРОГРАМИ ДОБРОЧЕСНОСТІ	36
4.1. Загальні положення	38
4.2. Моніторинг виконання цієї Програми доброчесності	39
4.3. Перегляд цієї Програми доброчесності	40
4.4. Оцінка виконання цієї Програми доброчесності	40
V. ІНШЕ	42
ДОДАТКИ	43

ВСТУП

Антикорупційна програма Національного агентства з питань запобігання корупції на 2021 – 2022 роки (далі – Програма 2021-2022) зосереджувалась на питаннях, пов'язаних зі створенням системи антикорупційних інструментів, та розбудові в Національному агентстві системи антикорупційних заходів, що мали забезпечити формування серед працівників Національного агентства нетерпимості до корупції, утвердження культури доброчесності та поваги до верховенства права.

На виконання Програми 2021-2022 удосконалено систему запобігання корупції в Національному агентстві, прийнято розпорядчі акти, спрямовані на впровадження механізмів прозорості, доброчесності та мінімізації (усунення) корупційних ризиків у діяльності Національного агентства.

Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) – це державний орган нового зразка, який є управлінським еталоном публічної організації за рахунок впровадження методології OKR.

Objectives and Key Results (OKR) – управлінська стратегія для встановлення цілей та вимірюваних результатів. Дає змогу здійснювати постановку, синхронізацію, моніторинг цілей та ключових результатів на рівні організації, команди та на індивідуальному рівні, підвищувати мотивацію працівників, прискорювати роботу та зберігати фокус на пріоритетних цілях.

З метою вдосконалення системи антикорупційних інструментів, досягнення еталону державної інституції в Національному агентстві, зменшення впливу корупційних ризиків на діяльність Національного агентства та на виконання Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) **розроблено** Антикорупційну програму Національного агентства з питань запобігання корупції на 2023 – 2025 роки (Програму доброчесності) (далі – Програма доброчесності).

07.02.2023 та 13.07.2023 на сайті Національного агентства (bit.ly/3Yx0UHj, <https://bit.ly/43NJgzW>), Facebook-сторінці (bit.ly/3OP60eN, <https://bit.ly/459U4cP>), телеграм-каналі Національного агентства (t.me/NAZK_gov_ua/) розміщені інформаційні повідомлення (новини) щодо проведення публічного громадського обговорення проєкту Антикорупційної програми, які відбулись 23.02.2023 та 02.08.2023.

Ця Програма доброчесності **визначає** комплекс правил етичної поведінки працівників Національного агентства і процедур, які направлені на виявлення, протидію та запобігання корупції у діяльності Національного агентства (далі – Політика доброчесності).

Згідно з цією Програмою доброчесності працівники і посадові особи Національного агентства, Голова Національного агентства у своїй діяльності та відносинах з діловими партнерами **беруть на себе зобов'язання** керуватися принципом «нульової толерантності» до корупції, вживати всіх заходів щодо виявлення, протидії та запобігання корупції, будувати культуру доброчесності.

Побудова культури доброчесності полягає не тільки в дотриманні найвищих етичних стандартів, але й у забезпеченні високоефективної цілісності всіх процесів, створенні цінностей Національним агентством.

Ця Програма доброчесності є обов'язковою для виконання працівниками Національного агентства незалежно від займаної ними посади.

Усі працівники Національного агентства мають ознайомитися з приписами цієї Програми доброчесності та дотримуватись викладених в ній правил етичної поведінки працівників Національного агентства й антикорупційних процедур.

Основні цінності працівників Національного агентства викладені у Присязі, яку приймають усі працівники незалежно від посади.

Я, (прізвище, власне ім'я, по батькові), застосовуватиму найкращі практики для побудови доброчесної влади та справедливого суспільства в Україні, при цьому:

- ⇒ керуватимусь найвищими етичними стандартами;
- ⇒ відкрито взаємодіятиму з колегами;
- ⇒ братиму відповідальність за якість та результат своєї роботи;
- ⇒ буду вдосконалювати себе та свої навички для роботи найефективнішим способом;
- ⇒ ставитиму амбітні цілі.

Ця Програма доброчесності не є спробою перерахувати всі правила етичної поведінки працівників Національного агентства та виклики доброчесності, з якими можуть стикатися працівники, але слугує настановою у разі виникнення сумнівів щодо можливих наслідків тих чи інших дій або рішень.

За недотримання антикорупційної політики Національного агентства працівники Національного агентства притягуються до відповідальності, передбаченої Законом.

Текст цієї Програми доброчесності розміщено у постійному відкритому доступі на зовнішньому вебресурсі (вебсайті) та у роздрукованому (паперовому) вигляді в Уповноваженому підрозділі (Управління внутрішнього контролю).

Перелік розпорядчих документів, що регулюють питання запобігання та протидії корупції, побудову культури доброчесності в Національному агентстві наведено у додатку 1 до цієї Програми доброчесності.

I. ЗАСАДИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПОЛІТИКИ ДОБРОЧЕСНОСТІ У НАЦІОНАЛЬНОМУ АГЕНТСТВІ

Політика доброчесності є комплексом правових, освітніх, виховних, організаційних та інших заходів, спрямованих на забезпечення доброчесності працівниками Національного агентства, формування в Національному агентстві атмосфери нетерпимості до будь-яких корупційних проявів, забезпечення невідворотності відповідальності за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень.

Політика доброчесності ґрунтується на положеннях Законів України «Про запобігання корупції», «Про державну службу», положеннях Кодексу етичної поведінки працівників Національного агентства, рекомендаціях та кращих практиках антикорупційного менеджменту Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР)¹, Групи держав проти корупції (GRECO).

Стратегія забезпечення державної доброчесності Рекомендації ОЕСР

Рекомендації ОЕСР щодо забезпечення державної доброчесності надають політикам бачення стратегії забезпечення державної доброчесності. Вони переносять акцент зі спеціальних політик забезпечення доброчесності на контекстно-залежний, поведінковий, заснований на оцінці ризиків підхід з акцентом на культивування культури доброчесності в усьому суспільстві.

¹ Рекомендації Ради з питань забезпечення державної доброчесності <https://www.oecd.org/corruption-integrity/explore/oecd-standards/integrity-recommendation/>

Послідовна та всеосяжна СИСТЕМА забезпечення доброчесності

Зобов'язання

Керівництво вищого рівня розробляє необхідні правові та інституційні рамки і демонструє високі стандарти особистої поведінки.

Обов'язки

Організації державного сектору ефективно координують діяльність між собою і мають чітко визначені обов'язки. Усім зрозуміло, хто і як має діяти.

Стратегія

Використовуючи дані та показники для оцінювання і ґрунтуючись на законних ризиках, пов'язаних із забезпеченням сумлінності, розробляється стратегія із зазначенням цілей і пріоритетів.

Стандарти

Правила та цінності державного сектору відображаються в законах та організаційній політиці, а також здійснюється ефективне інформування щодо них.

КУЛЬТУРА державної доброчесності

Усе суспільство

Бізнеси, приватні особи та неурядові організації підтримують забезпечення доброчесності та невідкунності на державному рівні і не допускають корупції.

Лідерство

В організаціях державного сектору керівники діють на основі принципів доброчесності; вони розробляють «програму забезпечення доброчесності» і реалізують її в організації.

На підставі досягнень

Державний сектор прагне наймати професійних і кваліфікованих співробітників, які глибоко віддані цінностям доброчесності в межах державної служби.

Нарощування потенціалу

Державні службовці володіють необхідними навичками та навчені застосовувати стандарти доброчесності.

Відкритість

Питання доброчесності відкрито і вільно обговорюються на робочому місці, а повідомляти про передбачувані порушення принципів доброчесності безпечно.

Ефективна ПІДЗВІТНІСТЬ

Керування ризиками

В організаціях державного сектору існує ефективна система керування та контролю за ризиками для забезпечення доброчесності.

Правозастосування

Корупція та інші порушення доброчесності виявляються, розслідуються та караються законом.

Нагляд

Зовнішній контроль здійснюють наглядові органи, органи, що здійснюють регулятивне правозастосування, та адміністративні суди.

Участь

Прозорий і відкритий уряд дає змогу забезпечити значущу участь усіх зацікавлених сторін у розробці та реалізації державної політики.

1.1. Зобов'язання та стратегія

НАША МІСІЯ: Ми будемо доброчесну владу та справедливе суспільство. Для цього ми робимо публічну сферу підвітною, корупцію складною та неприйнятною, а антикорупційні процеси ефективними, зручними та необтяжливими.

НАША ВІЗІЯ: Команда Національного агентства – чемпіони доброчесності. Проактивна висококваліфікована команда, яка є лідером антикорупційного руху та прикладом ефективної державної інституції.

НАШІ ЦІННОСТІ:

ДОБРОЧЕСНІСТЬ. «Поводитись чесно, навіть, коли ніхто не бачить»

- ✓ Ми є прикладом доброчесної поведінки.
- ✓ Ми не тільки без винятків дотримуємося принципу верховенства права, а й керуємося найвищими етичними стандартами.
- ✓ Ми є неупередженими та аполітичними. На нас не можна вплинути й немає сенсу тиснути.

ВЗАЄМОДІЯ. «Разом ми можемо все»

- ✓ Ми сповідуємо культуру відкритої взаємодії – і всередині організації, і назовні, як з партнерами, так і з опонентами.
- ✓ Співпрацюючи з усіма зацікавленими сторонами, ми створюємо умови, які формують культуру доброчесності для довгострокового успіху кожної організації та людини.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ. «Ніякої імітації. Змінюємо суть, а не форму»

- ✓ Ми усвідомлюємо значення та наслідки своєї діяльності.
- ✓ Ми дотримуємось взятих зобов'язань щодо результатів та якості як основи довіри між нами і до нас.
- ✓ Ми здатні досягати максимального результату шляхом правильної постановки цілей та використання ресурсів.

РОЗВИТОК. «Бути завтра кращими, ніж сьогодні»

- ✓ Ми персонально вдосконалюємось та застосовуємо навички для роботи найефективнішим способом.
- ✓ Ми вчимося одне в одного, адже кожен у чомусь кращий.
- ✓ Ми усвідомлюємо, що будь-яке наше узагальнення може бути хибним.
- ✓ Ми обговорюємо наші місію, візію, цінності та цілі, щоб мати спільне бачення та розуміти наше призначення.
- ✓ За рахунок цього ми системно мислимо – бачимо цілісну картину, взаємозв'язки, а отже вміємо змінювати себе і світ.

АМБІТНІСТЬ. «Хто, як не ми? Коли, як не зараз?»

- ✓ Проактивність та новаторство є частиною нашої повсякденної роботи
- ✓ На основі власного досвіду та найкращих світових практик ми знаходимо нові рішення, адаптовані під українські реалії.
- ✓ Ми досягаємо надзвичайних результатів і є еталоном у питаннях запобігання корупції не тільки в Україні, а й у світі.

В результаті аналізу стану виконання Програми 2021-2022, міжнародних стандартів, антикорупційного законодавства України, зокрема Антикорупційної стратегії на 2021 – 2025 роки, затвердженої Законом України від 20.06.2022 № 2322-IX, сформовано основні **принципи антикорупційної політики Національного агентства:**

1) законності та поваги до верховенства права, а саме відповідності антикорупційних заходів Конституції України, законодавству України у сфері запобігання корупції та іншим нормативно-правовим актам;

2) прозорості, відкритості та публічності діяльності Національного агентства² як основи для мінімізації корупційних ризиків у його діяльності;

3) доступності, а саме забезпечення участі громадськості та працівників у формуванні антикорупційних стандартів і процедур у діяльності Національного агентства;

4) цифрової трансформації процесів у діяльності Національного агентства, а саме впровадження рішень, які дозволять ефективно виявляти і протидіяти корупційним ризикам;

5) об'єктивності та неупередженості, а саме врахування суспільних інтересів щодо удосконалення створеної внутрішньої організаційної системи запобігання та виявлення корупції для досягнення мети Антикорупційної програми;

6) формування суспільної нетерпимості до корупції та утвердження культури доброчесності;

7) оперативності та забезпечення невідворотності юридичної відповідальності, зокрема шляхом своєчасного реагування на порушення вимог Закону та цієї Антикорупційної програми.

1.2. Обов'язки та керівні засади етичного прийняття рішень (відповідальне лідерство)

Невід'ємними складовими відповідального лідерства, які впливають на прийняття етичних рішень, є:

✓ визначення вихідних цінностей Національного агентства та прийняття на їхній основі рішень із дотриманням прозорості процесу;

✓ здатність нести відповідальність не лише за прийняття управлінських рішень, а й за наслідки їх реалізації;

✓ побудова культури Національного агентства з урахуванням визначених цінностей та демонстрація на власному прикладі доброчесної поведінки, підтримка її серед працівників Національного агентства;

---

² З урахуванням умов воєнного стану в Україні

✓ вдосконалення своїх знань і навичок шляхом постійного навчання та отримання нової інформації;

✓ зосередження на стратегічних цілях задля довгострокового успіху.

Зобов'язання щодо дотримання принципів Національного агентства мають на увазі спільні зусилля усіх працівників та керівників усіх рівнів.

Усвідомлюючи постійні зміни у середовищі Національного агентства, **Голова Національного агентства** бере на себе зобов'язання:

1) спрямування роботи структурних підрозділів Національного агентства для досягнення місії Національного агентства та вмінням нести відповідальність за наслідки своїх дій;

2) особистим прикладом доброчесної поведінки формувати у працівників Національного агентства нульову толерантність до корупції;

3) демонстрації лідерської позиції у впровадженні управління корупційними ризиками в усіх сферах діяльності Національного агентства;

4) прийняття розпорядчих документів з питань запобігання та протидії корупції, у тому числі Програми доброчесності та змін до неї;

5) підтримки напряму запобігання і протидії корупції у діяльності Національного агентства, сприяння поширенню інформації щодо важливості функціонування цього наряду в усіх сферах діяльності Національного агентства;

6) забезпечення функціонування в структурі Національного агентства Уповноваженого підрозділу та забезпечення його організаційними, матеріальними та іншими ресурсами, достатніми для ефективного виконання покладених на нього завдань; забезпечення гарантій незалежності Уповноваженого підрозділу;

7) здійснення загального керівництва та контролю за процесом запобігання корупції у Національному агентстві;

8) сприяння постійному удосконаленню процесів запобігання і протидії корупції у Національному агентстві;

9) своєчасного реагування на можливі факти порушень цієї Програми доброчесності, корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону.

На рівні заступників Голови, керівника апарату та всіх керівників підрозділів Національного агентства

Керівники – ключова ланка у дотриманні принципів Національного агентства, етичних норм та формуванні культури доброчесності.

На керівників підрозділів покладено обов'язок втілення у собі цінностей Національного агентства, подання особистого прикладу та забезпечення належного дотримання Програми доброчесності у своїх командах.

Заступники Голови, керівник апарату та всі керівники підрозділів Національного агентства:

1) спрямовують роботу структурних підрозділів Національного агентства для досягнення місії Національного агентства та несуть відповідальність за наслідки своїх дій;

2) особистим прикладом доброчесної поведінки формують у працівників Національного агентства нульову толерантність до корупції.

3) дотримуються особисто та забезпечують дотримання підпорядкованими працівниками положень цієї Програми доброчесності;

4) забезпечують ефективну комунікацію підрозділу по вертикалі та по горизонталі зі структурними підрозділами Національного агентства;

5) ідентифікують корупційні ризики, які виникають у діяльності структурного підрозділу, про що інформують Уповноважений підрозділ та Голову Національного агентства, враховують їх при прийнятті рішень;

6) періодично підвищують кваліфікацію з питань запобігання корупції;

7) заохочують підпорядкованих працівників, які повідомили про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, інформувати Голову Національного агентства та Уповноважений підрозділ про недотримання антикорупційної політики Національного агентства, положень цієї Програми доброчесності.

На індивідуальному рівні:

Працівники Національного агентства:

1) спрямовують свою роботу для досягнення місії Національного агентства та несуть відповідальність за наслідки своїх дій;

Національне агентство розраховує що ви послідовно та цілеспрямовано використовуєте ефективні та доброчесні методи роботи у повсякденній практиці з оптимальним використанням власних ресурсів для досягнення власних і професійних цілей.

2) особистим прикладом доброчесної поведінки забезпечують нульову толерантність до корупції;

Ваші успішні кейси у запобіганні і протидії корупції, поновлення порушених прав та іншого вдалого усунення наслідків корупційних правопорушень найкраще допоможуть знизити рівень толерантності до корупції.

3) дотримуються цієї Програми доброчесності під час виконання посадових обов'язків;

Переконайтеся, що ви розумієте цю Програму доброчесності, політики та закони, які регламентують вашу роботу, а також суворо дотримуйтеся їхніх вимог.

4) звертаються за консультаціями та допомогою до Уповноваженого підрозділу;

Національне агентство не вимагає знання всіх тонкощів кожного закону, нормативних вимог чи політики. Тому, перш ніж зробити щось, у чому ви не впевнені, зверніться за допомогою.

5) повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону;

Національне агентство розраховує, що ви будете зберігати пильність щодо будь-якої поведінки, яка може здатися вам неетичною чи незаконною. Не ігноруйте подібну поведінку – повідомляйте про неї відразу ж.

6) проходять періодичне навчання з питань запобігання та протидії корупції;

Завдяки навчанню кожен може зрозуміти, чого від нього чекають, і зможе діяти у повній відповідності з принципами та цінностями Національного агентства.

7) несуть відповідальність за свої дії.

Національне агентство розраховує на вашу допомогу у дотриманні законів та принципів Національного агентства.

Національне агентство очікує, що ви як працівник державної організації нового зразка будете:

- дотримуватися цінностей відомства та діяти добросовісно;
- дотримуватись усіх законів, інструкцій та політик, пов'язаних з вашою роботою.

Національне агентство прагне зробити дотримання правил максимально простим завданням. Якщо вам потрібно прийняти важке рішення, керуйтеся відповідним розділом цієї Програми добросовісності для отримання рекомендацій.

Якщо ви не впевнені щодо тієї чи іншої ситуації, поставте собі такі запитання:

1. Чи є це рішення законним, етичним і справедливим?
2. Чи не суперечить воно основним цінностям Національного агентства?
3. Чи дотримуються при цьому політики Національного агентства та процедури?
4. Чи хотів би я, щоб усі знали, що я відповідальний за це рішення?

Якщо відповідь:

⇒ на всі запитання «так» – ваше рішення, очевидно, правильне;
 ⇒ хоча б на одне запитання «ні» – не вчиняйте відповідних дій. Це може нашкодити на недобросовісну поведінку вас або ділового партнера;

⇒ на будь-яке запитання «не впевнений» – обговоріть це з керівником підрозділу, Уповноваженим підрозділом або скористайтеся будь-яким іншим доступним вам ресурсом (база знань Національного агентства, антикорупційний портал, онлайн-курс «Впливай-викривай»).

На рівні Уповноваженого підрозділу:

З метою забезпечення доброчесності працівників Національного агентства, забезпечення дотримання Закону та цієї Програми доброчесності у Національному агентстві функціонує Уповноважений підрозділ (ст. 17¹ Закону, наказ Національного агентства від 27.05.2021 № 277/21, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.07.2023 за № 914/36536).

До функцій Уповноваженого підрозділу належать:

1) моніторинг та контроль за виконанням працівниками Національного агентства актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших вимог, обмежень та заборон, передбачених Законом;

2) контроль своєчасності подання та повна перевірка декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що подаються працівниками Національного агентства, в порядку, визначеному Головою Національного агентства;

3) перевірки працівників Національного агентства на доброчесність та моніторинг їхнього способу життя в порядку, визначеному Головою Національного агентства;

4) перевірка інформації, що міститься у зверненнях фізичних або юридичних осіб, медіа, інших джерелах, у тому числі отриману через спеціальну телефонну лінію, сторінку в мережі «Інтернет», засоби електронного зв'язку Національного агентства, щодо причетності працівників Національного агентства до вчинення правопорушень;

5) проведення службового розслідування стосовно працівників Національного агентства;

6) проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на призначення на посади в Національному агентстві;

7) вжиття заходів щодо захисту працівників Національного агентства, які повідомляють про вчинення протиправних дій чи бездіяльність інших працівників Національного агентства;

8) розроблення проєктів актів з питань запобігання та виявлення корупції;

9) взаємодія з уповноваженими підрозділами (уповноваженими особами) інших державних органів та спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції;

10) організація роботи з оцінки корупційних ризиків у діяльності Національного агентства, підготовка заходів щодо їх усунення, внесення Голові Національного агентства пропозиції щодо таких заходів, залучення для виконання цих функцій до роботи комісії (робочої групи) з оцінки корупційних ризиків;

11) підготовка цієї Програми доброчесності Національного агентства, змін до неї, подання її на погодження та моніторинг її виконання;

12) підготовка звітів за результатами періодичного моніторингу та оцінки виконання цієї Програми доброчесності Національного агентства, надання пропозицій щодо внесення змін до неї;

13) візування проєктів актів з основної діяльності, адміністративно-господарських питань, кадрових питань (особового складу) залежно від їх видів;

14) надання консультаційної та методичної допомоги працівникам Національного агентства з питань додержання законодавства щодо запобігання корупції;

15) організація роботи внутрішніх каналів повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень вимог Закону;

16) моніторинг Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, з метою забезпечення дотримання вимог ч. 1 ст. 59 та ч. 2 ст. 65-1 Закону;

17) інформування Голови Національного агентства про вчинення корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією, та інших порушень вимог Закону працівниками Національного агентства;

18) виконує інші повноваження, визначені Положенням про Уповноважений підрозділ Національного агентства.

Голова Національного агентства забезпечує гарантії незалежності Уповноваженого підрозділу від впливу чи втручання у його роботу.

1.3. Політики доброчесності (антикорупційні політики)

Політики доброчесності є комплексом принципів і правил щодо запобігання корупції у діяльності Національного агентства, розроблені на виконання вимог Закону.

Політики доброчесності Національного агентства орієнтовані на превенцію та об'єднані в систему протидії корупції, інтегровану у всі процеси діяльності структурних підрозділів Національного агентства.

1.3.1. Політика повної відмови від корупційних практик

Усвідомлюючи відповідальність за утвердження цінностей верховенства права та доброчесності, прагнучи забезпечувати свій сталий розвиток, дбаючи про власну ділову репутацію, інтереси держави та народу України, Національне агентство проголошує, що її посадові особи та працівники у своїй діяльності, а також у правовідносинах із партнерами, органами державної влади, органами місцевого самоврядування, іншими юридичними та фізичними особами керуються принципом нульової толерантності до корупції у будь-яких її формах та проявах, вживають і на далі вживатимуть всіх заходів щодо запобігання,

виявлення та протидії корупції, передбачених законодавством, та цією Програмою доброчесності.

Національне агентство заявляє про свою принципову позицію та засуджує корупцію як незаконний та неетичний спосіб ведення діяльності.

Керівництву та працівникам Національного агентства забороняється:

1) використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах (ст. 22 Закону);

П И Т А Н Н Я	<i>Представники колекторської компанії звернулись до працівника Управління проведення повних перевірок з пропозицією здійснити вплив на державного службовця, який є боржником банківської установи, шляхом погроз щодо проведення повної перевірки декларації та притягнення його до юридичної відповідальності. У разі повернення боржником кредиту працівник зможе отримати виплату готівкою.</i>
В І Д П О В І Д Б	<i>Проведення працівником Управління проведення повних перевірок повної перевірки декларації та притягнення суб'єкта декларування до юридичної відповідальності обумовлено його посадовими обов'язками, відповідним положенням про самостійний структурний підрозділ та здійснюється з метою виконання покладених на нього повноважень.</i>
	<i>Своїми діями представники колекторської компанії підбурюють працівника до вчинення кримінального правопорушення.</i>
	Правомірна поведінка: <i>працівник відмовився від участі в протиправній діяльності, припинив зустріч, письмово повідомив про це своєму безпосередньому керівнику і працівникам Уповноваженого підрозділу.</i>
	Неправомірна поведінка: <i>працівник погодився на пропозицію та шляхом погроз вимагав у державного службовця повернення боргу, за що отримав неправомірну вигоду.</i>

2) займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України (п. 1 ч. 1 ст. 25 Закону);

3) входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді)), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України, крім випадку, передбаченого абзацом першим частини другої цієї статті (п. 2 ч. 1 ст. 25 Закону);

П	<i>Працівнику Національного агентства запропонували стати керівником громадської організації та працювати у вільний від основної роботи час.</i>
В	Правомірна поведінка: <i>працівник перед призначення на посаду керівника громадської організації переконався, що в її установчих документах передбачено, що керівник здійснює діяльність на громадських засадах (безоплатно).</i>
	Неправомірна поведінка: <i>працівник перед призначення на посаду керівника громадської організації не переконався, що в установчих документах визначено, що її керівник здійснює діяльність на громадських засадах. Натомість статут громадської організації містить положення, що керівник може отримувати заробітну плату (винагороду тощо), а отже займатися оплачуваною діяльністю (незалежно від фактичного отримання винагороди чи її розміру).</i>

4) протягом року з дня припинення відповідної діяльності укласти трудові договори (контракти) або вчиняти правочини у сфері підприємницької діяльності з юридичними особами приватного права або фізичними особами – підприємцями, якщо особи, зазначені в абзаці першому частини першої статті 26, протягом року до дня припинення виконання функцій держави або місцевого самоврядування здійснювали повноваження з контролю, нагляду або підготовки чи прийняття відповідних рішень щодо діяльності цих юридичних осіб або фізичних осіб – підприємців (п. 1 ч. 1 ст. 26);

5) протягом року з дня припинення відповідної діяльності представляти інтереси будь-якої особи у справах (у тому числі в тих, що розглядаються в судах), в яких іншою стороною є орган, підприємство, установа, організація, в якому (яких) вони працювали на момент припинення зазначеної діяльності (п. 3 ч. 1 ст. 26 Закону);

П	<i>Державний службовець звільнився з посади керівника юридичного підрозділу Національного агентства, отримав свідоцтво на право зайняття адвокатською діяльністю та має намір представляти в суді інтереси фізичних та юридичних осіб. Через місяць після звільнення до нього на консультацію звернулася фізична особа з проханням представництва у суді її інтересів у майновому спорі з Національним агентством.</i>
В	Правомірна поведінка: <i>адвокат повідомив фізичній особі про неможливість представляти її інтереси в суді у зв'язку з тим, що не минув 1 рік з часу його звільнення (припинення діяльності), та порекомендував звернутись до іншого адвоката для надання правової допомоги.</i>
	Неправомірна поведінка: <i>адвокат вступив у вказану справу та суд за його участі постановив рішення по суті спору.</i>

б) розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, крім випадків, встановлених законом (п. 2 ч. 1 ст. 26 Закону).

П	<i>Працівник Національного агентства здійснює моніторинг та контроль за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів стосовно народного депутата України. До працівника звернувся його давній товариш з проханням надати йому інформацію щодо перетинання державного кордону України згаданим вище народним депутатом.</i>
В	Правомірна поведінка: <i>працівник повідомив товаришу про неможливість надання інформації, письмово повідомив про це свого безпосереднього керівника і працівників Уповноваженого підрозділу.</i>
	Неправомірна поведінка: <i>працівник, усвідомлюючи протиправність своїх дій, незаконно надав інформацію.</i>

Інформація – ключовий компонент повсякденної роботи кожного працівника Національного агентства. Вся вона потребує захисту.

За порядком доступу інформація поділяється на відкриту інформацію та інформацію з обмеженим доступом. Інформацією з обмеженим доступом є конфіденційна, таємна та службова інформація.

Якщо під час виконання повноважень працівник має доступ до інформації з обмеженим доступом, він має дотримуватись таких вимог:

використовувати інформацію лише для реалізації своїх повноважень;

дотримуватись вимог кібербезпеки, захисту мереж, систем та даних від несанкціонованого доступу;

не розкривати інформацію особам, які не мають права на доступ до інформації, без відповідного дозволу керівника самостійного структурного підрозділу, заступників Голови Національного агентства, Голови Національного агентства, у тому числі не пересилати таку інформацію електронною поштою, не ділитися нею в соціальних медіа та не зберігати її на приватних технічних пристроях;

не надсилати неконтрольовано інформацію на загальнодоступний принтер, не обговорювати службову інформацію у громадських місцях.

7) мати у прямому підпорядкуванні близьких осіб або бути прямо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким особам (абз. 1 ч. 1 ст. 27 Закону);

П	<i>У Національному агентстві керівником відділу є Особа 1. При цьому Особа 2, яка є племінником Особи 1, за результатами проведення конкурсу 01.05.2023 буде призначена на посаду головного спеціаліста згаданого відділу.</i>
В	Правомірна поведінка: <i>Особа 2 повідомила Голову Національного агентства щодо Особи 1 та на виконання вимог ст. 27 Закону написала заяву щодо переведення на посаду головного спеціаліста до іншого відділу.</i>
	<i>Особа 1 02.05.2023 повідомила Голову Національного агентства щодо виниклого у сфері її службових повноважень потенційного конфлікту інтересів у зв'язку з призначенням у її відділ Особи 2.</i> <i>Голова Національного агентства підписав наказ про переведення Особа 2 на посаду головного спеціаліста до іншого відділу.</i>

	<p>Неправомірна поведінка: Особа 2 не повідомила Голову Національного агентства щодо Особи 1 (порушення ст. 27 Закону). Особа 1 не повідомила 02.02.2021 Голову Національного агентства щодо наявності у сфері її службових повноважень потенційного конфлікту інтересів у зв'язку з призначенням у її відділ Особи 2 (порушення ст. 28 Закону).</p> <p>Надалі Особа 1 відповідно до службових повноважень, Положення про преміювання державного органу надає керівнику органу пропозиції щодо встановлення премій Особі 2 (порушення ст. 28 Закону).</p>
--	--

Отримання, надання, обіцянка, пропозиція або вимога надання неправомірної вигоди та інші прояви корупції є правопорушеннями, за вчинення яких законодавством передбачена кримінальна, адміністративна, цивільно-правова та дисциплінарна відповідальність.

П	Представник особи, щодо якої проводиться спеціальна перевірка, звернувся до заступника Голови Національного агентства з пропозицією здійснити вплив на уповноважену особу Національного агентства, яка не є у його підпорядкуванні, з метою вирішення питання щодо підготовки Довідки за результатами спеціальної перевірки про відповідність претендента на посаду встановленим законодавством вимогам для зайняття посади.
В	Правомірна поведінка: заступник Голови Національного агентства відмовився від участі в протиправній діяльності, припинив зустріч, повідомив працівників Уповноваженого підрозділу.
	Неправомірна поведінка: заступник Голови Національного агентства, використовуючи службове становище, вплинув на уповноважену особу щодо підготовки позитивного вирішення цього питання.

Працівники Національного агентства зобов'язані утримуватись від поведінки, яка може бути розцінена як готовність вчинити корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією.

1.3.2. Політика та процедури ділової гостинності

Працівникам Національного агентства **категорично забороняється** вимагати, просити, одержувати подарунки (незалежно від їх вартості) для себе або близьких осіб від юридичних та фізичних осіб (ч. 1 ст. 23 Закону):

у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

якщо особа, яка дарує (дарувальник), перебуває в підпорядкуванні особи, якій вона дарує подарунок (обдаровуваного).

Подарунок – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

Працівникам Національного агентства **дозволено отримувати** подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, якщо (ч. 2 ст. 23 Закону):

вартість таких подарунків **не перевищує 1 прожитковий мінімум** для працездатних осіб, встановлений **на день прийняття подарунка, одноразово**

сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) **протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів**, встановлених для працездатної особи **на 1 січня** того року, в якому прийнято подарунки

Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб встановлюється у Законі України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Після отримання дозволеного подарунка працівник Національного агентства зобов'язаний не приймати рішень та не вчиняти дій на користь особи, від якої отримано такий подарунок.

Зазначені подарунки **дозволено отримувати лише за таких умов:**

подарунки отримуються не у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

особа, яка дарує, не перебуває в підпорядкуванні особи, якій вона дарує подарунок.

Передбачене згаданим вище пунктом цієї Політики обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які:

даруються близькими особами;

одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги;

загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

Працівники Національного агентства, а також особи, які діють від імені або в інтересах Національного агентства, утримуються від пропозиції подарунків представникам влади, діловим партнерам, їхнім службовим особам або представникам та їхнім близьким особам, а також від будь-якої іншої поведінки, яка може бути розцінена як готовність вчинити корупційне правопорушення, пов'язане з діяльністю Національного агентства.

Рішення, прийняте працівником Національного агентства на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали подарунок, вважається таким, що прийняте в умовах конфлікту інтересів. Такі рішення підлягають скасуванню (ст. 67 Закону).

СЛУЖБОВІ ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ЇХ ДИСКРЕЦІЙНИЙ ХАРАКТЕР

службові/представницькі
повноваження

вплив (можливість впливу) приватного
інтересу на об'єктивність або неупередженість
прийняття рішень, вчинення чи невчинення
дій під час реалізації таких повноважень

Типові приклади:

⇒ Особи, з якими ви тісно пов'язані (члени вашої родини, близькі родичі, близькі друзі або партнери), є суб'єктами Закону, щодо яких Національне агентство здійснює свої повноваження.

⇒ Ви або людина, з якою ви тісно пов'язані, має будь-який інтерес стосовно суб'єктів Закону, щодо яких Національне агентство здійснює свої повноваження.

⇒ Ви прямо чи опосередковано підпорядковуєтесь особі, з якою ви тісно пов'язані, та у Вас є можливість впливати на вирішення таких питань, як заробітна плата, просування по службі або оцінка показників діяльності.

⇒ Наявність близьких міжособистісних стосунків з працівником Національного агентства у випадку перебування одного працівника у підпорядкуванні в іншого.

⇒ Ви працюєте за сумісництвом або маєте якесь відношення до ділового партнера, який впливає на Вашу можливість працювати.

Якщо ви перебуваєте в подібній ситуації або вам відомо про можливість її виникнення, тобто потенційного конфлікту інтересів, ви **зобов'язані** негайно повідомити про це безпосереднього керівника та Уповноважений підрозділ.

Працівники Національного агентства для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів зобов'язані (ч. 1 ст. 28 Закону):

1) вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів;

Цей обов'язок стосується як працівника Національного агентства, у якого можливе виникнення конфлікту інтересів, так і будь-якої іншої особи, зазначеної у пп. 1, 2 ч. 1 ст. 3 Закону.

2) повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів, безпосереднього керівника та Уповноважений підрозділ;

Повідомлення про реальний/потенційний конфлікт інтересів здійснюється у письмовій формі з реєстрацією відповідно до наявної системи діловодства.

3) не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;

За порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів передбачено адміністративну відповідальність згідно з ч. 2 ст. 172⁷ КУпАП.

4) вживати заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Безпосередній керівник або Голова Національного агентства для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у працівника зобов'язаний:

✓ протягом 2-х робочих днів після отримання від працівника повідомлення про наявність конфлікту інтересів прийняти рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів та повідомити його про прийняте рішення;

✓ у разі отримання інформації від третіх осіб про наявність у працівника конфлікту інтересів поінформувати Уповноважений підрозділ та вжити передбачених Законом заходів.

П	<i>У Національному агентстві працюють: Особа 1 – керівник відділу, Особа 2 – головний спеціаліст цього відділу. Наказом Національного агентства створюється дисциплінарна комісія з метою визначення ступеня вини, характеру і тяжкості вчиненого дисциплінарного проступку Особою 1, при цьому до складу цієї комісії вносять Особу 2, про що 01.04.2023 Особа 2 дізнається під час ознайомлення з відповідним наказом.</i>
В	<p>Правомірна поведінка: <i>Особа 2 01.04.2023 ознайомлюється зі змістом наказу про включення її до складу дисциплінарної комісії та <u>повідомляє</u> керівника управління про реальний конфлікт інтересів.</i></p> <p><i>Керівник управління відповідно до вимог ст. 30 Закону приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів шляхом усунення від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті, про що повідомляє Особу 2.</i></p> <p>Неправомірна поведінка: <i>Особа 2, 01.04.2023 ознайомлюється зі змістом наказу, <u>не повідомляє</u> про наявність конфлікту інтересів та бере участь у роботі комісії (порушення вимог ст. 28 Закону, адміністративне правопорушення, передбачене ст. 172-7 КУпАП).</i></p>

У разі існування в особи сумнівів щодо наявності в неї конфлікту інтересів вона має право звернутися за роз'ясненням до Уповноваженого підрозділу.

Якщо ви не впевнені щодо тієї чи іншої ситуації, поставте собі такі запитання:

1. Чи принесуть ці відносини вигоду мені, члену моєї сім'ї чи другу?
2. Чи можуть вони завдати шкоди репутації Національного агентства чи її діловим інтересам?
3. Чи використовуватиму активи Національного агентства?
4. Чи може хтось обґрунтовано побачити у таких відносинах конфлікт інтересів?
5. Чи завадить це моїй роботі в Національному агентстві?
6. Чи застосовуватимуться до мене додаткові вимоги як до керівника?

Якщо ви відповіли ствердно хоча б на одне з цих питань, вам необхідно звернутися за роз'ясненням до Уповноваженого підрозділу та переглянути своє рішення.

1.3.4. Політика інформування про факти порушення антикорупційних вимог

З метою виявлення порушень антикорупційного законодавства Національне агентство закликає своїх працівників, ділових партнерів якнайшвидше повідомляти про підозри, пов'язані з можливим вчиненням корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, правил етичної поведінки, іншого порушення Закону.

Подання завідомо неправдивих повідомлень не допускається.

Якщо працівнику Національного агентства стало відомо про випадки:

⇒ підбурення до вчинення корупційного правопорушення, пов'язаного з діяльністю Національного агентства;

⇒ вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень іншими працівниками, особами, що діють від імені або в інтересах Національного агентства;

⇒ порушення правил етичної поведінки;

⇒ виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів;

⇒ вчинення чи можливого вчинення в майбутньому інших дій чи прийняття рішень, що порушують норми Політики,

такий **працівник зобов'язаний** невідкладно інформувати Голову Національного агентства та Уповноважений підрозділ.

Національне агентство створює сприятливі умови для викривачів та формує повагу до викривачів як частини культури.

Національне агентство сприяє формуванню культури повідомлення шляхом:

- 1) забезпечення викривачам конфіденційності;
- 2) об'єктивного та неупередженого реагування на кожне повідомлення;
- 3) негайного реагування на всі негативні заходи впливу або загрозу їх застосування щодо викривачів;
- 4) періодичного інформування працівників Національного агентства про усі виявлені факти за повідомленнями працівників, у тому числі важливість їх участі у такому виявленні (за умови дотримання конфіденційності).

Права викривача **виникають** з моменту здійснення повідомлення, яке містить фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону, які можуть бути перевірені.

Працівник не є викривачем, якщо він повідомить інформацію, що є загальновідомою (відкритою), або відомості, зазначені у повідомленні, не містять фактичних даних, що підтверджують можливе вчинення корупційного

або пов'язаного з корупцією правопорушення, інших порушень цього Закону, які можуть бути перевірені.

Організаційне забезпечення функціонування механізму заохочення та формування культури повідомлення здійснює Уповноважений підрозділ шляхом:

- 1) ефективної організації роботи внутрішніх каналів повідомлення;
- 2) якісного та своєчасного розгляду повідомлень;

Перевірку інформації, викладеної в повідомленні, здійснює працівник Уповноваженого підрозділу, а якщо повідомлення стосується дій самого працівника Уповноваженого підрозділу – працівник, визначений Головою Національного агентства.

У разі підтвердження інформації щодо допущених порушень антикорупційного законодавства працівник Уповноваженого підрозділу надає керівнику пропозиції щодо припинення виявлених порушень, усунення їх наслідків, притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності.

У разі виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення інформуються спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції відповідно до їхніх повноважень.

3) постійної взаємодії з викривачем та інформування його про стан і результати розгляду повідомлення;

4) надання методичної допомоги, консультацій, проведення внутрішніх навчань щодо здійснення повідомлень та захисту викривачів;

5) розроблення пам'ятки щодо:

загальних правил етичної поведінки працівників Національного агентства;

правового статусу викривача, прав та гарантій його захисту;

внутрішніх процедур і механізмів прийняття та розгляду повідомлень, перевірки та належного реагування на такі повідомлення;

б) розміщення на офіційному вебсайті та інформаційних дошках Національного агентства інформації про внутрішні та регулярні канали;

Способи повідомлення:

за номером телефону:
+38 044 200 08 78

використавши скриньку для повідомлень про корупцію, яка розташована у холі Національного агентства на 1 поверсі

на електронну адресу:
anticor_y_nazk@nazk.gov.ua

особисто працівнику Уповноваженого підрозділу

за посиланням «<https://nazk.gov.ua/uk/povidomyty-pro-koruptsiyu/>»

Викривачі самостійно визначають, які канали повідомлень використовувати для здійснення повідомлення.

Особа може здійснити повідомлення без зазначення авторства (анонімно).

Повідомлення повинно містити фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення Закону, які можуть бути перевірені.

Анонімне повідомлення підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація стосується конкретної особи, містить фактичні дані, які можуть бути перевірені.

7) проведення просвітницької роботи та комунікаційних кампаній.

1.3.5. Політика формування культури викривання

Викривачу забезпечуються гарантії захисту його прав у порядку та на умовах, встановлених у Законі та наказом Національного агентства від 20.11.2020 № 531/20.

Заборонено розкривати інформацію про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, третім особам, які не залучаються до розгляду, перевірки та/або розслідування повідомлених ним фактів, а також особам, дій або бездіяльності яких стосуються повідомлені ним факти, крім випадків, установлених Законом.

Доступ до інформації про викривачів має лише Голова Національного агентства, керівник Уповноваженого підрозділу та визначені ним працівники цього підрозділу, які задіяні в процесі прийняття та розгляду Повідомлень.

У разі витоку конфіденційної інформації про викривача Уповноважений підрозділ за заявою такої особи або за власною ініціативою повинен невідкладно вжити всіх заходів для уникнення настання негативних наслідків для викривача, пов'язаних із таким розголошенням.

Викривач не може бути звільнений чи примушений до звільнення, притягнутий до дисциплінарної відповідальності, підданий іншим негативним заходам впливу або загрози таких заходів впливу у зв'язку з повідомленням.

Заходи для захисту викривача визначає Голова Національного агентства спільно з Уповноваженим підрозділом, та вони впроваджуються за умови письмової згоди працівника.

Викривач має права та гарантії захисту, передбачені Законом, зокрема:

- 1) бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені Законом;
- 2) подавати докази на підтвердження своєї заяви (повідомлення);
- 3) отримувати від Уповноваженого підрозділу підтвердження щодо прийняття і реєстрації заяви (повідомлення);
- 4) давати пояснення, свідчення або відмовитися їх давати;
- 5) на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- 6) на конфіденційність;
- 7) повідомляти про можливі факти правопорушень без зазначення відомостей про себе (анонімно);
- 8) у разі загрози життю і здоров'ю на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла або на відмову від таких заходів;

9) на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката у зв'язку із захистом прав особи як викривача, витрат на судовий збір відповідно до законодавства;

10) на винагороду у визначених законом випадках;

11) на отримання психологічної допомоги;

12) на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законом випадках;

13) отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування за фактом повідомлення ним інформації.

Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача.

1.3.6. Надання працівникам роз'яснень та консультацій Уповноваженим підрозділом

У разі виникнення питань щодо тлумачення окремих положень цієї Програми доброчесності працівники Національного агентства можуть звернутися до Уповноваженого підрозділу за отриманням усного чи письмового роз'яснення.

Суть звернення щодо надання роз'яснення чи консультації викладається безпосередньо працівнику Уповноваженого підрозділу або шляхом направлення на адресу Уповноваженого підрозділу службової записки чи письмового звернення у довільній формі.

Працівник Уповноваженого підрозділу надає усне роз'яснення особисто або у письмовій формі – не пізніше ніж протягом 10 робочих днів з дня отримання запиту. Уповноважений підрозділ може продовжити строк розгляду звернення, але не більше ніж на 10 робочих днів, про що письмово інформує особу, яка звернулася за роз'ясненням.

1.3.7. Проведення дисциплінарних проваджень (службових розслідувань)

У разі підтвердження фактів, зазначених у повідомленні про корупцію, виявлення ознак порушення цієї Програми доброчесності працівником Національного агентства або ознак вчинення ним корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень Уповноважений підрозділ повідомляє про це Голову Національного агентства.

Голова Національного агентства зобов'язаний вжити таких заходів:

1) ініціювати проведення дисциплінарного провадження з метою підтвердження чи спростування інформації про ймовірне порушення цієї Програми доброчесності або корупційне чи пов'язане з корупцією правопорушення;

2) за результатами проведення дисциплінарного провадження застосувати дисциплінарне стягнення до винних осіб, якщо для цього є підстави;

3) за результатами дисциплінарного провадження визначити способи усунення причин і наслідків порушення, якщо таке мало місце, а також забезпечити заходи щодо запобігання таким діям у майбутньому;

4) у разі виявлення ознак корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, за вчинення якого передбачено адміністративну або кримінальну відповідальність, негайно інформувати про це спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Дисциплінарне провадження проводиться лише у випадках, коли надана або виявлена інформація стосується конкретних осіб та містить фактичні дані, які можуть бути перевірені.

Дисциплінарне провадження здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про державну службу» та Порядку здійснення дисциплінарного провадження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1039.

До складу дисциплінарної комісії обов'язково включається працівник Уповноваженого підрозділу, за винятком випадків, коли дисциплінарне провадження призначається за наслідками виявлення фактів чи отримання інформації про вчинення керівником Уповноваженого підрозділу корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, порушення вимог цієї Програми доброчесності.

Підстави та процедура проведення службового розслідування стосовно Голови та заступників Голови Національного агентства визначається Порядком проведення службового розслідування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.06.2000 № 950.

1.3.8. Добір персоналу

Процес відбору працівників Національного агентства відповідає принципам прозорості, відкритості, неупередженості, рівного доступу до державної служби, які спрямовані на вибір кандидатів з найвищим рівнем кваліфікації для зайняття відповідних посад державної служби.

Основними принципами добору до Національного агентства є:

рівні можливості;

у конкурсі може брати участь кожен громадянин України, який відповідає вимогам до кандидатів на вакантну посаду в Національному агентстві

відкритість та прозорість;

конкурс здійснюється відкрито, з обов'язковим інформуванням громадськості шляхом оприлюднення інформації про вакантні посади, основні вимоги до кандидатів на вакантні посади, процедуру, етапи та строки проведення конкурсу, принципи та умови відбору кандидатів, процес проведення конкурсу та його результати на офіційному вебсайті Національного агентства

об'єктивність оцінки;

багатоступеневий відбір під час проведення конкурсу створює умови для об'єктивної оцінки відповідності кандидатів за особистими, діловими та моральними якостями, освітнім і професійним рівнем, спроможних ефективно виконувати відповідні службові обов'язки на посадах працівників Національного агентства

У період дії воєнного стану у Національному агентстві добір персоналу на посади здійснюється без обов'язково проведення конкурсних відборів, шляхом оголошення вакансій та їх публікації на офіційному вебсайті Національного агентства.

Переможцем добору оголошується особа, яка володіє найвищим рівнем професійної експертизи, відповідає цінностям та місії Національного агентства.

Уповноважений підрозділ здійснює перевірки кандидатів на посади, що вразливі до корупційних ризиків. За результатами перевірки Уповноважений підрозділ готує довідку про наявність корупційних ризиків та подає на розгляд Голові Національного агентства.

За власною згодою кандидати на посади державної служби можуть складати психологічні тести з використанням комп'ютерної техніки.

1.3.9. Аналіз контрагентів («Know your counterparty» – знай свого контрагента)

Взаємодія Національного агентства з контрагентами здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» та наказу Національного агентства від 21.02.2022 № 109/22 «Про затвердження Регламенту здійснення закупівель товарів, робіт і послуг у Національному агентстві з питань запобігання корупції».

Передумовою антикорупційного аналізу контрагента є наміри Національного агентства щодо проведення процедури закупівель, тобто включення закупівлі до річного плану закупівель та/або зміни до річного плану закупівель.

Уповноважений підрозділ проводить аналіз потенційних та/або наявних контрагентів організації з метою:

- 1) виявлення можливих корупційних ризиків у зв'язку з укладенням (реалізацією) договору (угоди);
- 2) мінімізації ймовірності вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, іншого порушення антикорупційного законодавства під час укладання та/або реалізації договірних правовідносин з партнером;
- 3) виявлення конфлікту інтересів та сприяння його врегулюванню;
- 4) виявлення можливих порушень законодавства про публічні закупівлі;

5) виявлення інформації, яку сторони бажають приховати (пошук у ЗМІ, мережі «Інтернет», соціальних мережах, журналістських розслідуваннях, переліку фізичних та юридичних осіб стосовно яких застосовані обмежувальні заходи (санкції), повідомлення викривачів тощо).

Характер і обсяг антикорупційного аналізу контрагентів змінюється залежно від контексту організації (розміру підприємства, його галузі, операційного середовища чи ринку, моделі, позиції в ланцюжку постачання тощо).

За потреби аналіз може включати перевірку інших зацікавлених сторін, з якими співпрацює організація.

Результати аналізу мають передбачати набір рекомендацій для усунення/мінімізації корупційного ризику відповідно до рівня та ймовірності його негативних наслідків.

1.3.10. Виконання антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації

Національне агентство координує та реалізує Антикорупційну стратегію та Державну антикорупційну програму на 2023-2025 роки (далі – ДАП), здійснює моніторинг та оцінку ефективності їх реалізації, а також забезпечує безпосереднє виконання визначених ДАП заходів.

Забезпечуючи відкритість інформації про результати моніторингу та оцінки ефективності реалізації ДАП, Національне агентство вживає заходів щодо побудови в актуальному стані інформаційної системи моніторингу реалізації державної антикорупційної політики (далі – ІСМ ДАП).

ІСМ ДАП забезпечуватиме відкритий цілодобовий доступ через офіційний вебсайт Національного агентства до наявної в Національного агентства інформації, яка включатиме:

⇒ статистичні дані про результати роботи спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції, а також виконання заходів державної антикорупційної програми з виконання Антикорупційної стратегії відповідними виконавцями заходів;

⇒ результати моніторингу та оцінки ефективності реалізації антикорупційних стратегій і виконання заходів державних антикорупційних програм;

⇒ національні доповіді щодо ефективності реалізації державної антикорупційної політики;

⇒ інформацію про результати виконання позапланових заходів щодо запобігання та протидії корупції, у тому числі в рамках міжнародного співробітництва.

Заходи з виконання ДАП, виконавцем яких є Національне агентство, є додатком 2 до цієї Програми доброчесності.

1.3.11. Клієнтський вимір

Національне агентство сформувало шість клієнтських груп, з якими відбувається взаємодія під час виконання функцій. Кожна з яких має свої потреби, зумовлені природою діяльності, сферою інтересів, роллю групи в антикорупційній екосистемі та поточними змінами, що відбуваються під впливом глобальних та локальних трендів.

Клієнтський вимір Національного агентства відображено у додатку 3 до цієї Програми доброчесності.

1.3.12. Використання майна і ресурсів Національного агентства

Працівники Національного агентства несуть відповідальність за використання ресурсів Національного агентства в робочих цілях.

Згідно з принципом професіоналізму працівники Національного агентства зобов'язані присвячувати робочий час виконанню повноважень Національного агентства.

Використання ресурсів Національного агентства, зокрема оргтехніки, інтернету, електронної пошти та телефону в особистих цілях, має бути зведено до мінімуму і не повинно суперечити інтересам Національного агентства.

Працівники зобов'язані бережливо ставитися до майна Національного агентства і вживати заходів до запобігання шкоді (ст. 131 Кодексу законів про працю України).

II. ОЦІНЮВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА

2.1. Загальні положення

З метою ефективного запобігання корупції в Національному агентстві запроваджується система менеджменту запобігання корупції, яка заснована на засадах моделі трьох рівнів захисту (the Three Lines of Defense).

Модель трьох рівнів захисту координує процеси управління ризиками та внутрішнього контролю за рахунок конкретного визначення та розмежування відповідних функцій і обов'язків.

Голова та заступники Голови Національного агентства перебувають над трьома лініями захисту.

Голова та заступники Голови Національного агентства колективно несуть відповідальність за постановку цілей організації, визначення стратегій їх досягнення і створення необхідних структур управління ризиками і контролю.

✓ **ПЕРША ЛІНІЯ ЗАХИСТУ (менеджмент)** – це працівники підрозділів (власники процесів та контролю), які є носіями ризику (створюють, генерують різного роду ризики), а також управляють цими ризиками на операційному рівні.

Власник процесу та контролю:

- ✓ розуміє та визначає ризик, пов'язаний із виконуваними процесами, а також із відповідними внутрішніми контролюями;
- ✓ бере на себе визначення та опис мети контролю, пов'язані з ним кроки;
- ✓ здійснює процеси і контрольні процедури відповідно до розуміння пов'язаних ризиків і заздалегідь інформує про можливі дефекти чи відхилення;
- ✓ розуміє від початку до кінця послідовність процесу, включаючи ролі та обов'язки до і після здійснення кожної операції, та супутні ризики;
- ✓ визначає та повідомляє про можливості для підвищення ефективності та результативності.

Операційне керівництво відповідальне за управління організаційними ризиками за допомогою розробки і впровадження відповідних заходів контролю за ними.

✓ **ДРУГА ЛІНІЯ ЗАХИСТУ (комплаєнс)** – це працівники підрозділів з ризиків і контролю (відповідальні за контроль), що підтримують працівників першої лінії у володінні ризиками і засобами контролю за ними шляхом створення і поширення загальних правил щодо методології їхньої оцінки, а також стандартів і практик щодо управління ними (Управління по роботі з персоналом, Управління планово-фінансової діяльності, бухгалтерського обліку та звітності, Юридичне управління, Управління внутрішнього контролю).

Відповідальний за контроль:

- ✓ розуміє та продовжує ролі та сферу обов'язків власника процесу та контролю;
- ✓ забезпечує відповідність внутрішнім політикам і нормативним вимогам;
- ✓ стежить за безперервністю ефективності внутрішніх контролів;
- ✓ періодично здійснює перегляд контролів для забезпечення безперервності досягнення цілей, поставлених керівництвом, найбільш ефективно та раціонально;
- ✓ визначає і впроваджує найкращі практики інших сфер діяльності компанії чи аналогічних сторонніх груп.

Друга лінія захисту підзвітна Голові Національного агентства та виконує функції управління ризиками і комплаєнс-контролю, щоб допомогти створити і контролювати першу лінію захисту.

Функції управління ризиками призначені для полегшення процесу впровадження ефективних методів управління ризиками та моніторингу за ними з боку керівництва в цілому по Національному агентству, допомагаючи тим самим власникам ризиків визначати цільову схильність до них і забезпечувати адекватну звітність щодо контролю за ними.

Основна мета комплаєнс-функцій – моніторинг дотримання чинних законів і нормативних актів.

✓ **ТРЕТЯ ЛІНІЯ ЗАХИСТУ** – внутрішній аудит (контролюючий підрозділ), який перевіряє оцінку ризиків і засоби контролю за ними.

Контролюючий підрозділ:

✓ контролює виконання всіх елементів внутрішнього контролю, включаючи реалізацію контрольних заходів, які включають повний набір усіх видів контролю, а також їх постійний моніторинг;

✓ забезпечує ефективну комунікацію з працівниками щодо цілей внутрішнього контролю, а також їхніх ролей та обов'язків;

✓ періодично оцінює, наскільки ефективно контролі здійснюються, переглядаються та піддаються критичному аналізу та оцінці;

✓ спрощує комунікації між структурними підрозділами для мінімізації ризиків та забезпечення обміну передовим досвідом.

Підрозділ внутрішнього аудиту забезпечує ефективність державного управління, управління ризиками та внутрішнього контролю, включаючи засоби контролю першого і другого рівнів, не залежить від керівників структурних підрозділів і підпорядковується безпосередньо Голові Національного агентства.

МОДЕЛЬ «ТРИ ЛІНІЇ ЗАХИСТУ»

ГОЛОВА НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА

Лідерство, добросовісність та прозорість в управлінні органом

Роль:

- утворення організаційної структури, спрямованої на забезпечення ефективного управління органом;
- забезпечує узгодження цілей та діяльності органу з пріоритетними інтересами зацікавлених сторін;
- делегування відповідальності і надання ресурсів для досягнення цілей органу;
- призначення та підтримка незалежного, об'єктивного та компетентного внутрішнього аудитора;
- забезпечення ясності та впевненості у досягненні цілей органу

Менеджмент	
Розроблення внутрішніх політик, моніторинг та оцінка їх реалізації	II лінія
Структурні підрозділи – власники ризиків	Внутрішній контроль
Роль:	Роль:
<ul style="list-style-type: none"> - знання процесів та їхня реалізація; - робота із зацікавленими сторонами; - виявлення ризиків та управління ними; - розроблення внутрішніх політик і процедур. 	<ul style="list-style-type: none"> - експертна підтримка в управлінні ризиками; - забезпечення якості реалізації процесів; - розроблення внутрішніх політик і процедур.

підзвітність

делегування, спрямування, забезпечення ресурсами, нагляд

III лінія
Внутрішній аудит
<i>Незалежна оцінка ефективності управління ризиками</i>
Роль:
<ul style="list-style-type: none"> - незалежна та об'єктивна оцінка системи управління ризиками і сприяння її вдосконаленню; - консультативна підтримка з усіх питань, пов'язаних з досягненням цілей органу; - інформування керівника органу про порушення принципів незалежності та об'єктивності внутрішнього аудиту, за потреби вжиття заходів реагування.

коригування політик, комунікація, взаємодія

2.2. Управління корупційними ризиками

Національне агентство на регулярній основі здійснює оцінку характеру та ступеня вразливості процесів до корупційних ризиків, а також оцінку ефективності впроваджених антикорупційних контролів та механізмів.

Оцінювання корупційних ризиків є основою для підготовки та за потреби подальшого удосконалення Програми доброчесності.

2.2.1. Організаційно-підготовчі заходи щодо оцінки корупційних ризиків

До організаційно-підготовчих заходів щодо оцінки корупційних ризиків у діяльності Національного агентства належать:

прийняття рішення про проведення оцінки корупційних ризиків у діяльності Національного агентства у форматі самооцінювання;

Наказ Національного агентства від 23.08.2022 № 195/22 «Про проведення оцінювання корупційних ризиків у діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції» (зі змінами).

Наказ оприлюднено на офіційному вебсайті Національного агентства.

формування та затвердження складу робочої групи з оцінювання корупційних ризиків;

Наказ Національного агентства від 29.09.2022 № 223/22 «Про утворення робочої групи з оцінювання корупційних ризиків у Національному агентстві з питань запобігання корупції» (зі змінами).

13.10.2022 для членів робочої групи проведено вступний тренінг.

До складу робочої групи включено представників самостійних структурних підрозділів апарату Національного агентства та експертів від громадських організацій (за згодою).

розробка та затвердження Плану оцінки корупційних ризиків у діяльності Національного агентства.

2.2.2. Ідентифікація корупційних ризиків, їх аналіз та визначення рівнів

1) Джерелами отримання інформації для ідентифікації корупційних ризиків є матеріали, отримані в результаті аналізу:

звіту за результатами моніторингу та оцінки виконання Програми 2021-2022;

Показників ефективності діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції на 2021 – 2023 роки, затверджених наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 23.07.2021 № 446/21, Плану роботи Національного агентства з питань запобігання корупції на I квартал 2023 року;

матеріалів внутрішніх аудитів, Звіту Рахункової палати щодо Аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих Національному агентству з питань запобігання корупції, виділених на

керівництво та управління у сфері запобігання корупції та на фінансування статутної діяльності політичних партій;

анонімних опитувань (анкетування) працівників Національного агентства шляхом заповнення відповідних форм з метою визначення сфер ризику, внутрішніх недоліків певних процедур;

способів та позитивних практик управління корупційними ризиками, їх усунення (мінімізації) іншими інституціями з питань запобігання та протидії корупції та з інших питань, які пов'язані із діяльністю Національного агентства;

анонімних опитувань (анкетування) представників громадськості та суб'єктів господарювання, що мали безпосередній досвід взаємодії з Національним агентством;

нарад та зустрічей, обговорень за круглим столом із залученням представників державних органів, суб'єктів господарювання, громадськості та експертів у відповідних сферах з метою обговорення корупційних ризиків, а також розроблення шляхів їх усунення (мінімізації);

результатів розгляду повідомлень у засобах масової інформації, зверненнях, скаргах, у яких наведені факти про недоліки певних процедур, корупційні схеми, протиправну поведінку працівників Національного агентства;

листування зі спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції;

матеріалів дисциплінарних проваджень.

2) Для здійснення ідентифікації корупційних ризиків у діяльності Національного агентства визначаються об'єкти оцінки корупційних ризиків.

На підставі задокументованих відомостей робоча група визначила такі **функції та процеси Національного агентства, вразливі до корупції:**

формування та реалізація антикорупційної політики;

контроль та повна перевірка декларацій суб'єктів декларування;

спеціальна перевірка стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком;

моніторинг способу життя суб'єктів декларування;

моніторинг та контроль за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, дотримання обмежень, встановлених Законом, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб;

контроль за дотриманням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з Державного бюджету України на фінансування їхньої статутної діяльності;

перевірка організації роботи із запобігання та виявлення корупції;

погодження антикорупційних програм та змін до них державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування;

антикорупційна експертиза проєктів нормативно-правових актів, що вносяться на розгляд Верховної Ради України або Кабінету Міністрів України;

співпраця з особами, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень (викривачами), їхній правовий захист, притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їхніх прав;

моніторинг виконання Закону у сфері захисту викривачів, проведення щорічного аналізу та перегляд державної політики у цій сфері;

контроль за дотриманням антикорупційного законодавства в Національному агентстві;

організація роботи у сфері логістичного забезпечення, у т.ч. проведення закупівель;

правове забезпечення діяльності Національного агентства;

управління фінансами, у т.ч. оплата праці;

управління персоналом, проведення конкурсних відборів (призначення на посаду за договором).

3) Під час оцінювання корупційних ризиків застосовувалися такі методи і способи:

аналіз джерел інформації;

Направлено листи до Міждисциплінарного науково-освітнього центру протидії корупції в Україні «ACREC», ГО «Всеукраїнське об'єднання «Автомайдан», ГО «Антикорупційний штаб», ГО «Інститут законодавчих ідей», ГО «Рух Чесно», ГО «Трансперенсі Інтернешнл Україна», ГО «Центр протидії корупції» з пропозицією щодо участі в ідентифікації корупційних ризиків у діяльності Національного агентства.

аналіз нормативно-правових актів та розпорядчих документів, що регулюють діяльність Національного агентства;

особисті бесіди (інтерв'ю) з окремими працівниками Національного агентства, які здатні з огляду на свій досвід, компетенцію, виконувати обов'язки більш детально висвітлити проблемні (потенційно ризиковані) сфери діяльності відомства;

метод Делфі (анонімне анкетування серед зовнішніх та внутрішніх заінтересованих сторін);

моделювання способів вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, визначення ділових партнерів, які можуть брати участь у їх вчиненні.

4) За результатами ідентифікації корупційних ризиків робоча група здійснила їх визначення та опис, класифікацію за категоріями та видами, визначила виконавців, строки (терміни), індикатор виконання.

5) Результати ідентифікації корупційних ризиків, рівні імовірності реалізації, наслідки та рівні корупційних ризиків, а також заходи впливу на корупційні ризики та етапи їх виконання зазначені у **реєстрі ризиків** (додаток 4 до цієї Програми доброчесності).

6) За результатами проведеного аналізу корупційних ризиків у діяльності Національного агентства робоча група присвоїла кожному корупційному ризику відповідний рівень: низький, середній або високий.

7) Визначення рівнів корупційних ризиків базується на експертній оцінці членів робочої групи.

III. НАВЧАННЯ, ЗАХОДИ З ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ПРОГРАМ АНТИКОРУПЦІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

З метою формування антикорупційної культури, забезпечення базових знань та підвищення обізнаності у сфері запобігання та протидії корупції, виховання нетерпимості до корупції Національне агентство запроваджує обов'язкове, на регулярній основі навчання для всіх своїх працівників.

Навчання включає інформацію про антикорупційне законодавство, принципи і стандарти, викладені в цій Програмі доброчесності, та інші внутрішні правила та положення, в тому числі детальну інформацію щодо каналів повідомлень про порушення з метою запобігання та протидії корупції.

Підвищення кваліфікації здійснюється відповідно до затвердженого тематичного плану-графіка, який готує Уповноважений підрозділ.

Керівник Уповноваженого підрозділу організовує проведення навчань з питань запобігання та протидії корупції для працівників Національного агентства.

Тематику та форму заходів (семінари, лекції, практикуми, тренінги, вебінари тощо) із підвищення кваліфікації Уповноважений підрозділ визначає з урахуванням:

- 1) пропозицій Голови, заступників Голови, керівника апарату, керівників структурних підрозділів Національного агентства;
- 2) результатів оцінки впровадження заходів цієї Програми доброчесності;
- 3) результатів оцінки корупційних ризиків у діяльності Національного агентства;

4) результатів дисциплінарних проваджень;

Облік проведених заходів із підвищення кваліфікації у сфері запобігання та виявлення корупції, а також облік присутніх на заходах здійснює Уповноважений підрозділ.

Працівники Національного агентства **зобов'язані знати і розуміти**:

що таке антикорупційна політика Національного агентства;

процедури з протидії корупції в Національному агентстві, які стосуються їхньої посади;

ризиків та їхні наслідки для Національного агентства, які можуть виникнути у результаті корупції;

прояви корупції, які можуть виникати при виконанні їхніх обов'язків;

обставини, за яких може статися порушення цієї Програми доброчесності, і способи розпізнання цих обставин;

будь-які необхідні профілактичні та запобіжні дії, які вони повинні задіяти щодо будь-якого ризику корупції або ймовірної корупції;

яким чином вони можуть уникнути корупції;

як і кому вони повинні повідомляти про проблеми.

Програма навчання з питань запобігання та виявлення корупції у Національному агентстві наведена у додатку 5 до цієї Програми доброчесності.

Уповноважений підрозділ Національного агентства здійснює в межах повноважень заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування шляхом:

1) забезпечення оприлюднення цієї Програми доброчесності на офіційному вебсайті Національного агентства;

2) забезпечення оприлюднення на офіційному вебсайті Національного агентства, офіційних сторінках у соціальних мережах, внутрішніх інформаційних ресурсах інформації про заходи, спрямовані на запобігання корупції в Національному агентстві;

3) проведення консультативно-роз'яснювальної роботи серед працівників Національного агентства з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства, заповнення електронних декларацій, порядку перевірки факту подання електронних декларацій суб'єктами декларування, недопущення фактів виникнення конфлікту інтересів; щодо відповідальності за неподання, несвоєчасне подання чи внесення суб'єктами декларування завідомо неправдивих відомостей у декларації, відповідальності за інші корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, а також порушення інших вимог Закону.

Для надання роз'яснень та консультацій з питань виконання цієї Програми доброчесності та положень антикорупційного законодавства можуть використовуватися й інші форми (пам'ятки, керівництва, відеозвернення тощо).

IV. МОНІТОРИНГ, ПЕРЕГЛЯД ТА ОЦІНКА ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Загальні положення

Програма доброчесності затверджується, вводиться в дію та визнається такою, що втратила чинність, наказом Національного агентства.

Голова Національного агентства та Уповноважений підрозділ забезпечують організацію механізмів зворотного зв'язку та інші внутрішні процеси, спрямовані на підтримку та постійне вдосконалення цієї Програми доброчесності.

Реалізація цієї Програми доброчесності заснована на моделі процесного управління PDCA (Plan-Do-Check-Act), що передбачає постійне поліпшення і включає повторювані етапи:

1) планування – встановлення цілей та процесів, необхідних для досягнення мети цієї Програми доброчесності;

2) виконання – здійснення запланованих заходів, впровадження процесів протидії корупції;

3) перевірка – моніторинг ефективності впроваджених контрольних процедур та антикорупційних заходів, що проводяться, оцінка їх достатності, пропорційності та актуальності (*моніторинг виконання цієї Програми доброчесності*);

4) вплив – удосконалення антикорупційних заходів з урахуванням виявлених недоліків контрольного середовища, змін чинного антикорупційного законодавства та/або провідної світової практики.

У Національному агентстві на регулярній основі проводяться внутрішній аудит, направлений на:

перевірку функціонування системи внутрішнього контролю та її удосконалення;

запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів та інших активів;

удосконалення системи управління;

запобігання виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності Національного агентства (*постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001*).

4.2. Моніторинг виконання цієї Програми доброчесності

Голова Національного агентства забезпечує виконання цієї Програми доброчесності за допомогою:

включення питань запобігання корупції та доброчесної поведінки працівників відомства постійним пунктом протоколу зборів Колегії Національного агентства;

моніторингу роботи заступників Голови Національного агентства щодо впровадження та здійснення антикорупційної політики та процедур у процесі підпорядкованих за розподілом повноважень підрозділів;

оцінки загальної ефективності програми шляхом аналізу інформації Уповноваженого підрозділу про стан виконання цієї Програми доброчесності;

реагування на правопорушення, вчинені працівниками Національного агентства, у тому числі за участю керівників вищої ланки.

На функціональному (операційному) рівні моніторинг та оцінку здійснює керівник Уповноваженого підрозділу – не рідше одного разу на квартал, керівники підрозділів, які належать до «першої лінії захисту» (the Three Lines of Defense) та/або визначені відповідальними за виконання заходів, передбачених цією Програмою доброчесності – не рідше одного разу на півріччя.

Критеріями оцінки результативності здійснення заходів, передбачених цією Програмою доброчесності, є: повнота, своєчасність, ефективність виконання, актуальність, відповідність середовищу Національного агентства.

Під час моніторингу аналізується фактичний стан виконання кожної категорії заходів, передбачених цією Програмою доброчесності, а саме заходів з реалізації антикорупційної політики Національного агентства, заходів впливу на корупційні ризики та навчальних заходів.

Для здійснення моніторингу враховуються індикатори виконання заходів, передбачених цією Програмою доброчесності.

Особи, відповідальні за виконання заходів, передбачених цією Програмою доброчесності, у строк до 15 червня, 15 грудня надають Уповноваженому підрозділу інформацію про стан виконання заходів за I півріччя та рік відповідно, їхню актуальність, а у разі невиконання або несвоєчасного виконання окремих заходів інформують про причини, які до цього призвели.

Уповноважений підрозділ аналізує та узагальнює отриману інформацію і готує звіт про стан виконання цієї Програми доброчесності, який містить інформацію про кількість виконаних заходів, передбачених цією Програмою доброчесності у загальній кількості заходів, що мали бути виконані у відповідному звітному періоді: I півріччя, II півріччя.

Звіт про стан виконання цієї Програми доброчесності надається Голові Національного агентства для прийняття рішень та розміщується на офіційному вебсайті Національного агентства.

Результати моніторингу виконання заходів впливу на корупційні ризики відображаються у реєстрі ризиків та розміщуються на офіційному вебсайті Національного агентства.

4.3. Перегляд цієї Програми доброчесності

Зміни до цієї Програми доброчесності вносяться у випадку:

змін антикорупційного законодавства, які істотно впливають на діяльність Національного агентства;

змін у середовищі Національного агентства (організаційній структурі, функціях та процесах Національного агентства) (за потреби);

виявлення за результатами моніторингу її виконання невідповідностей/недоліків у діяльності з управління корупційними ризиками;

ідентифікації нових корупційних ризиків.

Перегляду Програми доброчесності може передувати проведення додаткового оцінювання корупційних ризиків.

Ініціаторами внесення змін до цієї Програми доброчесності є Голова, заступники, керівник апарату та Уповноважений підрозділ Національного агентства.

У разі наявності підстав для внесення змін керівник Уповноваженого підрозділу ініціює внесення змін до цієї Програми доброчесності та готує проект відповідних змін.

Підготовлений проект змін до цієї Програми доброчесності подається на розгляд Голові Національного агентства.

Зміни до цієї Програми доброчесності оформлюються наказом Національного агентства, крім випадку, коли вид розпорядчого документа змінився.

Зміни до цієї Програми доброчесності вводяться в дію з дати їх затвердження та оприлюднюються на офіційному вебсайті Національного агентства.

4.4. Оцінка виконання цієї Програми доброчесності

Керівник Уповноваженого підрозділу здійснює оцінку виконання цієї Програми доброчесності з метою аналізу змін, досягнутих в управлінні корупційними ризиками, та формування пропозицій щодо подальшого удосконалення цього процесу.

Оцінка виконання цієї Програми доброчесності проводиться після спливу строку шляхом встановлення результативності та ефективності її виконання.

Для встановлення результативності виконання цієї Програми доброчесності:

визначається у відсотках прогрес у досягненні індикаторів виконання кожного заходу, передбаченого цією Програмою доброчесності;

визначається загальний прогрес виконання кожної категорії заходів, передбачених цією Програмою доброчесності, як середній арифметичний відсоток виконання кожного заходу із відповідної категорії;

визначається загальний прогрес виконання цієї Програми доброчесності як середній арифметичний відсоток прогресу виконання кожної категорії заходів, передбачених цією Програмою доброчесності.

Для встановлення ефективності виконання цієї Програми доброчесності визначається стан досягнення передбачених цією Програмою доброчесності цілей на підставі таких індикаторів:

зменшення кількості випадків учинення працівниками організації корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, порушень Програми доброчесності порівняно із попереднім періодом (у разі зменшення – індикатор досягнуто на 100%);

відсоток корупційних ризиків усунуто за результатами вжиття заходів впливу на них (20% корупційних ризиків усунуто – індикатор досягнуто на 100%; 10% корупційних ризиків усунуто – індикатор досягнуто на 75%; 5% корупційних ризиків усунуто – 50% відповідно);

відсоток корупційних ризиків, рівень яких знижено за результатами вжиття заходів впливу на них (рівень 20% корупційних ризиків знижено – індикатор досягнуто на 100%; рівень 10% корупційних ризиків знижено – індикатор досягнуто на 75%; рівень 5% корупційних ризиків знижено – 50% відповідно);

відсоток працівників навчання з питань запобігання та протидії корупції (90% працівників пройшли навчання – індикатор досягнуто на 100%; 75% працівників пройшли навчання – індикатор досягнуто на 75%; 50% працівників пройшли навчання – 50% відповідно);

відсоток опитаних зовнішніх заінтересованих сторін, які вважають, що діяльність Національного агентства стала більш прозорою (20% опитаних так вважають – індикатор досягнуто на 100%; 10% опитаних так вважають – індикатор досягнуто на 75%; 5% опитаних так вважають – індикатор досягнуто на 50%).

За результатами оцінки проведених контрольних заходів, моніторингу дотримання норм антикорупційного законодавства, внутрішніх антикорупційних процедур, а також аналізу їх ефективності Голові Національного агентства Уповноваженим підрозділом подається звіт про виконання цієї Програми доброчесності.

Звіт про виконання цієї Програми доброчесності **повинен включати:**

поточний стан виконання заходів, визначених цією Програмою доброчесності;

результати впровадження заходів, визначених цією Програмою доброчесності;

інформацію про дотримання працівниками Національного агентства вимог Закону, цієї Програми доброчесності, виявлені порушення;

результати проведених перевірок та дисциплінарних проваджень;

факти перешкоджання належному виконанню Уповноваженим підрозділом своїх функцій, встановлення для нього необґрунтованих обмежень, випадків втручання у його діяльність;

інформацію про необхідні коригувальні дії;

ключові зони корупційних ризиків;

інформацію про необхідність впровадження нових антикорупційних заходів, а також необхідних змін/корегування відповідних політик та процедур;

іншу інформацію, необхідну для оцінки ефективності протидії корупції.

Звіт за результатами оцінки виконання Програми доброчесності розміщується на офіційному вебсайті Національного агентства.

V. ІНШЕ

1. З метою підготовки рекомендацій щодо виконання Національним агентством своїх завдань, погодженого вирішення питань, що належать до його компетенції, та для колективного і вільного обговорення найважливіших напрямів діяльності Національного агентства наказом Національного агентства від 10.08.2020 № 342/20 як консультативно-дорадчий орган утворено **Колегію Національного агентства**.

2. Для забезпечення прозорості та громадського контролю за діяльністю Національного агентства функціонує **Громадська рада при Національному агентстві**, склад якої затверджено наказом Національного агентства від 17.06.2020 № 265/20.

3. Інші заходи, спрямовані на запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням, порушенням правил етичної поведінки працівниками Національного агентства, здійснюються в межах управлінської стратегії для встановлення цілей та вимірюваних результатів, які затверджує та контролює Голова Національного агентства.

**Керівник Управління
внутрішнього контролю**

Роман НОРЕЦЬ